

МАТЕРІАЛИ II МІЖНАРОДНОЇ
СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

РОЗВИТОК СУСПІЛЬСТВА
ТА НАУКИ В УМОВАХ
ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

М. ЧЕРНІВЦІ, УКРАЇНА

**20 ТРАВНЯ
2022 РІК**

МАТЕРІАЛИ II МІЖНАРОДНОЇ
СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

**РОЗВИТОК СУСПІЛЬСТВА
ТА НАУКИ В УМОВАХ
ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ**

м. Чернівці, Україна
20 травня 2022 рік

Вінниця, Україна
«Європейська наукова платформа»
2022

**УДК 001(08)
М 64**

Голова оргкомітету: Кореньюк І.О.

Верстка: Зрада С.І.

Дизайн: Бондаренко І.В.

Матеріали конференції знаходяться у відкритому доступі на умовах ліцензії CC BY-NC 4.0 International.

М 64

Розвиток суспільства та науки в умовах цифрової трансформації:
матеріали II Міжнародної студентської наукової конференції,
м. Чернівці, 20 травня, 2022 рік / ГО «Молодіжна наукова ліга». —
Вінниця: ГО «Європейська наукова платформа», 2022. — 474 с.

ISBN 978-617-8037-69-7

DOI 10.36074/liga-inter-20.05.2022

Викладено матеріали учасників II Міжнародної мультидисциплінарної студентської наукової конференції «Розвиток суспільства та науки в умовах цифрової трансформації», яка відбулася 20 травня 2022 року у місті Чернівці, Україна.

УДК 001 (08)

© Колектив учасників конференції, 2022

© ГО «Молодіжна наукова ліга», 2022

ISBN 978-617-8037-69-7

© ГО «Європейська наукова платформа», 2022

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ, МАКРО- ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

АНАЛІЗ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СИСТЕМУ ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВА

Токова Н.М., *Науковий керівник: Абесінова О.К.* 17

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ БУХГАЛТЕРСЬКИХ ТА АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Дорохіна А.В., *Науковий керівник: Шаповал Г.М.*..... 21

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Клименко Д.В., *Принзюк Д.П., Науковий керівник: Корнієнко Т.О.* 25

СЕКЦІЯ 2. ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА СФЕРА ОБСЛУГОВУВАННЯ

DIGITALIZATION AS THE MAIN TREND OF UKRAINIAN ECONOMY

Pavliuchenko V., *Scientific Supervisor: Plotnikova O.* 27

ІННОВАЦІЙНА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ЯК СКЛАДОВА УСПІШНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Людвік К.П. 29

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВИХОДУ ІЗ КАРАНТИНУ

Адаменко Г.І., *Науковий керівник: Капліна А.С.*..... 32

ПРИСТОСУВАННЯ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ ЛЬВОВА ТА КИЄВА ДО УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ

Головецька В.Р., *Науковий керівник: Паньків Н.М.* 35

РИНОК ПРАЦІ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ

Косіашвілі Д.Е., *Нікіфорова А.Г.*..... 38

СУТЬ, СИСТЕМА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ

Удадесс М.А., *Науковий керівник: Кудельський В.Е.* 40

СЕКЦІЯ 3. ФІНАНСИ ТА БАНКІВСЬКА СПРАВА; ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІК І АУДИТ

ВАЖЛИВІСТЬ УПРАВЛІННЯ РИЗИКОМ ЛІКВІДНОСТІ БАНКУ

Мініна А.О., *Науковий керівник: Онікієнко С.В.* 42

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ

Голенко В.М., *Науковий керівник: Вінницька О.А.* 44

Голенко Вікторія Миколаївна, здобувач вищої освіти ННІ економіки та бізнес-освіти

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Україна

Науковий керівник: Вінницька Оксана Анатоліївна, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Україна

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ

Пандемія коронавірусу, яка розпочалася напочатку 2019 року, завдала значного впливу на всі сфери життєдіяльності людей у всьому світі. Досі ще важко підрахувати повністю матеріальні та нематеріальні втрати, адже пандемія ще далека від свого завершення. Проте уже сьогодні можна окреслити такі основні наслідки пандемії як значне скорочення світової економіки, зростання безробіття, занепад багатьох галузей промисловості, культури і мистецтва, туризму, переформатування освітнього процесу тощо.

Публічні фінанси стали однією з тих сфер, які найбільше відчували вплив пандемії, а економіка України, як і світова загалом, зазнала значних економічних втрат.

У перші хвили пандемії на місцеві органи влади лягла значна відповідальність за фінансування заходів зі стримування COVID-19 та пом'якшення його соціально-економічних наслідків. Незважаючи на «традиційний» розподіл відповідальності між різними рівнями управління, у цей період місцевим органам влади довелося доповнювати зусилля урядів та брати на себе значну частину витрат на охорону здоров'я. Хоч в більшості країн ОМС володіють незначними повноваженнями щодо прийняття рішень у секторі охорони здоров'я, саме вони взяли на себе домінуючу відповідальність за надання медичних послуг на місцях. Окрім фінансування заходів з медичної допомоги та посилення системи охорони здоров'я, загостилася потреба і в підтримці економіки, соціального захисту, громадського порядку та ін.

Хоча й ступінь покриття місцевими органами влади цих витрат залежав від рівня децентралізації країни, у більшості муніципалітетів було зафіксовано збільшення видатків. Необхідність фінансування надзвичайних витрат призвела до скорочення і затримок капітальних видатків муніципалітетів. Видатки на заробітну плату були менш гнучкими, проте пандемія спричинила і їх скорочення. Поширилася практика відправлення частини працівників у примусові відпустки без збереження заробітної плати на невизначений період [1].

За чотири роки реформи децентралізації обсяг надходжень місцевих бюджетів від єдиного податку зріс у 2,7 рази і в 2018 році склав 29,6 млрд. грн. А його вага в загальних податкових надходженнях місцевих бюджетів збільшилась з 11,2% у 2015 році до 12,7% у 2018 році. Найбільші обсяги надходжень єдиного податку (67% загального обсягу) забезпечували фізичні особи підприємці I, II та III груп платників. На юридичних осіб-платників єдиного податку і на сільськогосподарських товаровиробників-платників єдиного податку припадало відповідно 15% і 18% загальних надходжень єдиного податку. Основний обсяг

надходжень єдиного податку, припадав на міста обласного значення (43% усіх надходжень єдиного податку). Єдиний податок становить друге за обсягом податкових надходжень джерело фінансових ресурсів бюджетів ОТГ (перше – податок на доходи фізичних осіб). У 2019 році його вага в структурі усіх податкових надходжень бюджетів ОТГ зросла майже до 17% [4].

Різке падіння показника сплати комунальних послуг, та підвищення рівня збитковості комунальних підприємств, також має негативний вплив на показники формування місцевих бюджетів. Також карантин вплинув на соціальну ситуацію в населених пунктах з відсотком безробіття у зв'язку з тим, що багато малого та середнього бізнесу не витримали умов карантину. За даними Державної служби зайнятості, у 2020 р. кількість зареєстрованих безробітних в Україні зросла на 22% порівняно з 2019 роком.

Крім того, слід брати до уваги, що пандемія та карантинні заходи стали основним викликом для завершення процесів децентралізації [2].

Серед сфер економіки, які зазнали найбільших втрат під впливом пандемії COVID-19, є індустрія, які побудовані на соціальній взаємодії, а саме, туристична сфера і супутні з нею (пасажирські перевезення, ресторани, готелі, заклади культури, розважальні заклади, атракціони тощо). Це серйозна проблема для країни, адже в цілому сфера послуг складає понад 60% економіки України. Значний негативний вплив карантинних заходів позначився на економіках Івано-Франківської, Львівської, Одеської, Закарпатської та Київської областей.

Поступово долати негативний вплив карантину на економіку допоможуть збільшення урядом бюджетних видатків на подолання кризи і заходи Національного банку з підтримання банківської системи. Так, період із березня 2020 по квітень 2020 не справлявся земельний податок, а також орендна плата за ділянки державної та комунальної власності. Безпосередньо, ключову роль в наповненні місцевих бюджетів відігравали земельний податок, орендна плата за землю та податок на нерухомість.

Враховуючи децентралізацію, основні видатки на протиепідемічні заходи лягли на плечі місцевих громад. Проте, від податків звільняють надприбуткові сфери бізнесу, що продовжують свою господарську діяльність. Міста, селища, села, об'єднані територіальні громади виділяли сотні мільйонів гривень на боротьбу з пандемією (підвищені зарплати медикам, закупівля ліків, масок, тестів, обладнання), що призвело до втрат місцевих бюджетів понад 15,6 млрд, або 5,3% річних надходжень (без офіційних трансфертів). Також місцеві бюджети недоотримали чимало коштів з об'єктивних причин: від туристичного збору — через відсутність мандрівників, єдиного податку — через заморожування ділової активності та тимчасового закриття підприємств, найбільша питома вага яких припадала на представників малого та середнього бізнесу [4].

Карантин значно уповільнює та ускладнює основні процеси, що пов'язані з проведенням важливих реформ, які потребують системної комунікації та широких дискусій у суспільстві на національному та регіональному рівнях.

Важливим аспектом державної політики в таких умовах є формування збалансованих взаємовідносин державного і місцевих бюджетів. Відомі українські науковці зазначають, що пандемія COVID-19 стала причиною докорінних трансформацій у всіх сферах життя. На державному й місцевих рівнях було

розроблено механізм антикризових дій, спрямованих на подолання пандемії та її наслідків.

Попри високі втрати власних доходів загального фонду місцевих бюджетів у 2020 р. внаслідок пандемії (28,3 млрд грн, в тому числі: за бюджетами ОТГ – 5,4 млрд грн; за обласними бюджетами – 3,8 млрд грн, за бюджетами міст обласного значення – 9,8 млрд грн, за бюджетами районів – 4,1 млрд грн), які майже удвічі перевищили прогнози, варто зазначити, що плани доходів місцевих бюджетів було виконано на 105,3 %, власні доходи загального фонду – на 99,0 % [4].

На нинішньому етапі розвитку місцевих фінансів необхідно переглянути суть системи фінансового забезпечення місцевого самоврядування у процесі регулювання соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць, при цьому зважаючи на досвід розвинутих країн та країн з трансформаційною економікою, розробити нові підходи щодо системи міжбюджетного регулювання. Важливо враховувати демографічні та інституційні фактори, а також узгодження фінансово-економічних цілей в межах адміністративних регіональних одиниць. Використовувати надійні методи та засоби фінансової підтримки місцевого самоврядування для здійснення ефективної трансформації та зміцнення фінансової бази місцевих бюджетів. Доречно також, шляхом якісних і кількісних індикаторів, удосконалювати системи міжбюджетного регулювання. Щоб збільшити результат міжбюджетного регулювання важливо упорядкувати та системно переглядати фінансові нормативи бюджетної забезпеченості. Трансформація системи фінансової підтримки місцевого самоврядування тісно пов'язана зі змінами соціального середовища, а інструменти формування місцевих фінансових надходжень постійно вдосконалюються з розвитком соціальних заходів. Використовуючи комплекс фінансових інструментів впливу на бюджетне коригування процесу формування доходів місцевих бюджетів, можна вирішити проблему адміністративно-територіальних одиниць, з якою постала країна на даному етапі суспільного розвитку. Для підвищення рівня життя людей необхідно підвищити ефективність використання бюджетних коштів. Важливо запровадити інституційний підхід до вивчення системи фінансового забезпечення місцевого самоврядування, включаючи визначення характеристик її складових, інституційного середовища та взаємовідносин, що забезпечують її функціонування.

Список використаних джерел:

1. Вплив пандемії COVID-19 на місцеві фінанси. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/716/ULEAD_COVID19_Report_29.04.2021_.pdf.
2. Коронакриза: нові можливості громад та виклики для децентралізації. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-06/scientific-achievements-of-modern-society-niss.pdf>.
3. Соціально-економічний вплив пандемії COVID-19 на реалізацію глобальних цілей сталого розвитку. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/18584/1/IMPER2021_P007-009.pdf.
4. Фугело П., Савіцька С. Вплив пандемії covid-19 на наповнення місцевих бюджетів. Економічний дискурс. 2020. Випуск 2. С. 86-94.